

**مبانی و مؤلفه‌های
توانمندسازی دانش‌آموزان**

تألیف

فریما فرجی

پروین مهجوری و شمه سرانی

۱۴۰۱

سرشناسه	:	فرجی، فریما، ۱۳۷۳-
عنوان و نام پدیدآور	:	مبانی و مولفه‌های توانمندسازی دانش آموزان / فریما فرجی، پروین مهجوری و شمه سرائی.
مشخصات نشر	:	تهران: تفکر آینده ساز، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	:	۱۰۲ ص.
شابک	:	978-622-7710-87-8
وضعیت فهرست نویسی	:	فیفا
موضوع	:	شاگردان -- ایران -- راهنمای مهارت‌های زندگی Students -- Iran -- Life skills guides کودکان -- ایران -- راهنمای مهارت‌های زندگی Children -- Life skills guides -- Iran مهارت‌های اجتماعی در کودکان -- ایران Social skills in children -- Iran
شناسه افزوده	:	مهجوری و شمه سرائی، پروین، ۱۳۴۹-
رده بندی کنگره	:	۳۶۰۷LB
رده بندی دیویی	:	۸۹۰۹۵۵/۳۷۱
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۸۲۳۵۳۹

حقوق مادی و معنوی برای انتشارات و مؤلف محفوظ است و هرگونه کپی برداری پیگرد قانونی دارد

عنوان کتاب

مبانی و مولفه‌های توانمندسازی دانش آموزان

تألیف فریما فرجی * پروین مهجوری و شمه سرائی
 ناشر تفکر آینده ساز
 شمارگان ۱۰۰۰ جلد
 نوبت چاپ اول، ۱۴۰۱
 قیمت ۱۳۵ هزار تومان

ISBN: 978-622-7710-87-8

فهرست

۸	پیشگفتار
۹	فصل اول
۹	مؤلفه های توانمندسازی کودکان
۱۰	توانمندسازی چیست و توانمند کیست؟
۱۰	اصول مهم توانمندانه زیستن
۱۰	خاستگاه توانمندسازی
۱۱	توانمندسازی از نگاه عصر حجر
۱۱	توانمندسازی از نگاه عصر صنعتی
۱۲	توانمندسازی از نگاه عصر اطلاعات
۱۲	توانمندسازی از نگاه عصر جدید
۱۳	هدف توانمندسازی
۱۳	چرا توانمندسازی؟
۱۴	توانمندسازی در آموزش و پرورش
۱۴	اصول توانمندسازی
۱۵	ابعاد و شاخص های توانمندسازی
۱۵	کامهای اولیه برای توانمندسازی
۱۶	آسیبهای تهدید کننده توانمندسازی
۱۶	راهکارهای توانمندسازی در سطح مدرسه
۱۷	تأثیر هوش مصنوعی بر روند آموزش
۱۸	توانمندسازی چیست؟
۲۱	انواع توانمندسازی
۲۲	توانمندسازی اجتماعی
۲۲	توانمندسازی سیاسی
۲۳	توانمندسازی اقتصادی
۲۳	توانمندسازی شغلی
۲۳	ابعاد توانمندسازی
۲۳	احساس معناداری
۲۳	احساس اثرگذاری
۲۳	احساس شایستگی (توانایی و کفایت)
۲۳	احساس خود تعیینی (اقتدار)
۲۵	فصل دوم
۲۵	چسبندگی و چرایی توانمندسازی کودکان
۲۷	شاخصهای مهم در توانمندسازی کودک و نوجوان

۲۸	کارآفرینی و توانمندسازی
۲۸	آموزش کارآفرینی به کودکان
۲۹	تربیت اخلاق حرفه‌ای
۲۹	درک ارزش پول
۲۹	رشد تفکر خلاق
۲۹	آموزش سواد مالی به کودکان
۳۰	بهبود مهارت‌های اجتماعی
۳۰	یادگیری هدف‌گذاری
۳۱	فصل سوم
۳۱	ابعاد توانمندسازی کودکان
۳۲	نقش کارآفرینی و آموزش سواد مالی در توانمندسازی کودکان
۳۲	کارآفرینی کودک چیست؟
۳۴	کارآفرین کیست؟
۳۴	هدف کارآفرینی چیست؟
۳۵	کشف کردن ایده‌های کارآفرینی
۳۵	انتخاب ایده برتر کارآفرینی
۳۶	کارآفرینی و اشتغال
۳۶	خلاقیت کودک
۳۷	چند روش برای کارآفرین شدن کودکان
۳۷	تمرین عملکرد بهتر
۳۸	قدردانی بیشتر از پول
۳۸	ترغیب به تفکر خلاقانه
۳۸	پیشرفت در مهارت‌های ارتباطی
۳۸	برنامه‌ریزی و دستیابی به هدف
۳۹	تشویق به همکاری و مسئولیت‌پذیری
۳۹	روش‌های آموزش کارآفرینی به کودکان
۴۲	مهارت‌های مورد نیاز برای پرورش کارآفرینی در کودکان
۴۵	خلاقیت بخشی به مهارت‌های کودکان
۴۵	به رسمیت شناختن فرصت‌ها
۴۵	آموزش سواد مالی
۴۶	نحوه فروش
۴۶	مالکیت کسب و کار
۴۷	آموزش شکست‌پذیری
۴۸	آموزش سواد مالی به کودکان

۵۱	شناسایی مؤلفه های سواد مالی کودکان
۶۱	فصل چهارم
۶۱	جایگاه آموزش مسئولیت پذیری
۶۱	در توانمندسازی کودکان
۶۶	اهمیت مسئولیت پذیری
۶۷	اثر و فواید مسئولیت پذیری
۶۸	آموزش مسئولیت پذیری را از چه زمانی باید شروع کرد؟
۷۰	نشانه های فرزندان مسئولیت گریز
۷۱	مسئولیت پذیری در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش
۷۲	ابعاد مسئولیت پذیری
۷۴	انواع مسئولیت پذیری
۷۵	عناصر مسئولیت پذیری
۷۶	عوامل مؤثر در رشد مسئولیت
۸۰	ویژگی های افراد مسئولیت پذیر
۸۳	فصل پنجم
۸۳	آموزش مسئولیت پذیری و
۸۳	توانمندسازی در فرزندان
۸۴	شرایط و مقدمات مسئولیت پذیری
۸۵	مسئولیت پذیری چگونه در فرزندان شکل می گیرد؟
۸۷	انتخاب و مسئولیت پذیری
۸۷	توقعات زیاد و مسئولیت گریزی
۸۸	تشویق درست، برگ برنده والدین
۸۹	مسئولیت پذیری از طریق الگو گرفتن کودکان از والدین
۹۰	اجتماعی شدن و مسئولیت پذیری
۹۳	راهکار ایجاد مسئولیت پذیری در کودکان
۹۷	منابع و مآخذ
۹۷	منابع فارسی
۱۰۰	منابع لاتین

پیشگفتار

افزایش چشمگیر آسیب های روانی- اجتماعی از قبیل خودکشی، فرار از خانه، بزهکاری، ترک تحصیل، افت تحصیلی، افسردگی، اضطراب و... ضرورت مصون سازی دانش آموزان آسیب پذیر در برابر این گونه مشکلات و مقابله با آنها را جدی می سازد. به عبارت دیگر ایجاد شرایط مناسب جهت ارتقاء بهداشت روان و توانمندسازی دانش آموزان در برابر مشکلات مذکور از رسالت های آموزش و پرورش محسوب می شود. براساس این رویکرد، مدارس بهترین و مناسب ترین مکان برای اجرای برنامه های پیشگیرانه به شمار می رود. متأسفانه به دلایل متعدد از جمله کمبود منابع کافی، اجرای برنامه های پیشگیرانه در مدارس کشور با مشکلاتی مواجه می باشد. زیرا این گونه برنامه ها عموماً هزینه بر هستند و چون پیامدهای آن در بلند مدت ظاهر می شود، بسیاری از افراد آمادگی اجرای این نوع برنامه ها را ندارند.

نقش ثمربخش نظام آموزش همگانی، از جمله آموزش ابتدایی، از یک سو در تبدیل کردن انسان ها به افرادی بالنده از نظر فرهنگی و اجتماعی است و از سوی دیگر تأمین کننده دانش عمومی مورد نیاز نیروی انسانی در بخش های گوناگون اقتصادی و اجتماعی و خدماتی است به جرأت می توان گفت که آینده ملت ها به توانایی نظام آموزشی و توانمندسازی مدیران و معلمان در تربیت فرزندان آن کشور بستگی دارد. لذا اولویت اول برای افزایش بهره وری در مدرسه، توجه همه جانبه توانمندسازی مدیران، معلمان و سپس دانش آموزان در مدارس می باشد. در تعاریفی که از توانمندسازی توسط صاحب نظران ارائه گردیده است همچون دانشی بودن فرایند، تفویض اختیار به کارکنان، تقویت مهارت حرفه ای کارکنان که با هدف ایجاد تغییر در پیش، نگرش و رفتار کارکنان، تقویت مهارت حرفه ای کارکنان و افزایش اعتماد به نفس کارکنان انجام می پذیرد اشاره می شود. با توجه به اهمیت توانمندسازی همه جانبه کودک در زندگی و تحصیل، کتاب حاضر به تبیین مفهوم توانمندسازی در ابعاد مختلف تحصیلی، اجتماعی و زندگی کودکان پرداخته است. امید است این نوشتار بتواند راهنمایی مناسب برای مدیران، معلمان، مربیان و خانواده های کودکان باشد.

فریما فرجی

پروین مهبجوری وشمه سرانی

زمستان ۱۴۰۰